

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету,
протокол № 9 від 26.04.2016 р.,
уведено в дію наказом ректора
№ 94-р від 26.04.2016 р.

В.П.КРА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Історія та археологія»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Третій (освітньо-науковий) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ : 032 Історія та археологія

Тернопіль, 2016

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	03 Гуманітарні науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	032 Історія та археологія
ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	—
ДРУГА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ (ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ)	—
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ	—
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Третій (освітньо-науковий)
СТУПІНЬ	Доктор філософії (PhD)
КВАЛІФІКАЦІЯ	Доктор філософії з історії та археології

ПОГОДЖЕНО

Голова науково-методичної ради
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Г. В. Терещук
24 червня 2016 р.

РОЗРОБЛЕНО І РЕКОМЕНДОВАНО
робочою групою зі спеціальності
032 Історія та археологія
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Керівник робочої групи
(гарант освітньої програми)
М.В.Бармак
24 червня 2016 р.

I. ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукову програму «Історія та археологія» розробила робоча група історичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка у складі:

Бармак Микола Валентинович, доктор історичних наук, професор – гарант;

члени робочої групи:

Зуляк Іван Степанович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри стародавньої та середньовічної історії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Коріненко Павло Степанович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Алексієвець Леся Миколаївна, доктор історичних наук, професор кафедри нової і новітньої історії та методики викладання історії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Алексієвець Микола Миронович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри нової і новітньої історії та методики викладання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Москалюк Микола Миколайович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Зовнішні стейкхолдери:

Ткач Володимир Михайлович, кандидат історичних наук, директор Тернопільського регіонального центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, організацій;

Ягодинська Марина Олександрівна, директор Тернопільського обласного центру охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини

Рецензенти:

Райківський І. Я., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України і методики викладання історії Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;

Корнавенко С. В., доктор історичних наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Алексієвець Леся Миколаївна, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії та методики викладання історії Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

зі спеціальності 032 Історія та археологія

1. Загальна інформація

Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, історичний факультет кафедра історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	доктор філософії (PhD), доктор філософії з історії на археології
Офіційна назва освітньої програми	«Історія та археологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії (PhD), одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання чотири роки
Наявність акредитації	----
Цикл/рівень програми	FQ-EHEA-третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень / НРК – 9 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст
Спеціальність	032 історія та археологія
Мова(и) викладання	українська
Форми навчання	Денна, заочна
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://tnpu.edu.ua

1.2. Мета освітньо-наукової програми

Метою ОНП є розвиток загальних та фахових компетентностей задля забезпечення підготовки кадрів вищої кваліфікації для здійснення науково-дослідницької, науково-організаційної та практичної діяльності у закладах вищої освіти, а також аналітичної роботи, наукового консультування у сфері історичної науки та охорони культурної спадщини; написання власного дослідження, результати якого мають наукову новизну, практичне значення, з публічним його захистом.

1.3. Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область	03 Гуманітарні науки 032 Історія та археологія Об'єкт вивчення: тенденції й закономірності політичного, економічного, соціального й духовного життя соціуму Цілі навчання: формування компетентностей, необхідних для інноваційної науково-дослідницької діяльності в галузі гуманітарні науки (історія
--------------------------	--

<p>Академічні права випусників</p> <p>Орієнтація освітньої програми Основний фокус програми та спеціалізації</p>	<p>та археологія).</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: історія розвитку та сучасний стан наукових знань; теорії, концепції та термінологія історичної науки.</p> <p>Методи, методики, технології: критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей у історичній науці; загальнонаукові, педагогічні, статистичні методи дослідження, які застосовуються для вирішення наукових і науково-навчальних задач.</p> <p>Програма орієнтована на формування здобувачами третього освітньо-наукового рівня вищої освіти необхідних навичок теоретичних знань, умінь та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницької діяльності; оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Інструменти й обладнання: бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; мережеві системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних, що дають змогу досягати цілей навчання.</p> <p>Доктор філософії може продовжувати освіту за науковим рівнем доктора наук, здобувати будь-які інші форми освіти, підвищувати кваліфікацію, займатися самоосвітою</p> <p>Освітньо-наукова</p> <p>Акцент робиться на формуванні та розвитку професійних компетентностей у сфері історичної науки; вивченні теоретичних та методичних положень, організаційних та практичних інструментів в галузі історії та археології, практичного викладу та правильного методичного застосування набутих знань, вміння</p>
---	--

	застосування новітніх технологій в науковій діяльності.
Особливості програми	Залучення до програми на здобуття наукового ступеню зі спеціальності «Історія та археологія» фахівців з наукових установ НАН України, державних та галузевих архівів, музеїв тощо; За бажанням надання можливості стажування в університетах України та за кордоном, програм мобільності.
1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник аспірантури має право обіймати такі посади згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій ДК 003:2010), а саме: 2310 Викладачі університетів та закладів вищої освіти; 2310.1 Професори та доценти; 2351.1 Наукові співробітники; 2443.2 Професіонали в галузі філософії, історії та політології ; 2431.1 Професіонали в сфері архівної справи, музеєзнавства, бібліотечної справи, інформації та кінопрограм; 2431.1 Наукові співробітники (архівна справа, музеєзнавство); Сферою працевлаштування є установи та заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України: вищі навчальні заклади різних форм власності, наукові установи, заклади післядипломної освіти.
Подальше навчання	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: – підготовка на 10-ому (постдокторському) рівні НРК України у галузі освіти; – навчання на 9-ому (докторському) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; – освітні програми, дослідницькі гранти та стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти;

	<ul style="list-style-type: none"> – діяльність у наукових товариствах (професійні організації); – навчання упродовж життя.
1.5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень.</p> <p>Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 60 кредитів ЄКТС.</p> <p>Підготовка та захист протягом першого року навчання проєкту дисертаційного дослідження з вивченням підходів та методів досягнення мети. Обговорення упродовж другого, третього та четвертого років навчання проміжних результатів дослідження. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації її результатів. Проведення самостійного наукового дослідження з використанням ресурсної бази університету та інших ресурсів. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка і консультування науковим керівником.</p> <p>Підхід до викладання та навчання передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – застосування методів сучасних освітніх технологій (інтерактивних, критичного мислення, проєктних, портфоліо, тренінгових, проблемного навчання, імітаційно-ігрових, кейс-стаді, квести, тощо) для продуктивного оволодіння здобувачами різнорівневими компетентностями, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток мислення у здобувачів; – застосування технології навчального проєктування з парним або груповим виконанням проєктів та їх захистом в умовах широкої групової дискусії; – організацію продуктивної педагогічної взаємодії з науковими керівниками, науково-педагогічними працівниками, задіяними в освітньому процесі; – залучення до консультування аспірантів

<p>Оцінювання</p>	<p>авторитетних фахівців історичної науки;</p> <ul style="list-style-type: none"> – інформаційну підтримку участі здобувачів у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі міжнародних); – надання можливості здобувачам брати участь у підготовці наукових проєктів на конкурси Міністерства освіти і науки України; – безпосередню участь у виконанні бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт. <p>Освітня складова програми. Тести, есе, презентації, поточний та модульний контроль, заліки, екзамени, захист звіту з практики, попередня експертиза дисертації, захист дисертаційної роботи. Підсумковий контроль успішності навчання аспіранта (здобувача) проводиться у формі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – екзамену – за результатами вивчення нормативних і вибіркових навчальних дисциплін освітньо-наукової програми; – заліку – за результатами вивчення всіх інших дисциплін, передбачених навчальним планом. <p>Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЄКТС (ECTS), національною 4-бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «незараховано») системами. Види контролю: попередній, поточний, підсумковий, самоконтроль.</p> <p>Наукова складова програми. Кінцевим результатом навчання аспіранта (здобувача) є належним чином оформлений, за результатами наукових досліджень, рукопис дисертації, її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 Історія та археологія.</p>
<p>1.6. Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Вирішення актуальних професійних, зокрема у сфері історичних досліджень, проблем, їх</p>

	аналіз у міждисциплінарному та загальнонауковому контекстах.
Загальні компетентності (ЗК)	<p style="text-align: center;">Синтез та аналіз</p> <p>ЗК 1. Здатність до узагальнень, критичного мислення, аналізу та синтезу для розуміння процесів і явищ в гуманітарній галузі (історія та археологія), вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.</p> <p style="text-align: center;">Науково-дослідницькі компетентності</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність створювати та інтерпретувати нові знання через наукове дослідження; розробляти і управляти проектами в гуманітарній сфері (історія та археологія).</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність розробляти наукові проекти та керувати ними, складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p style="text-align: center;">Міжособистісна взаємодія</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі; працювати в міжнародному контексті, в інтернаціональних дослідницьких групах.</p> <p style="text-align: center;">Інструментальні компетентності</p> <p>ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).</p> <p style="text-align: center;">Соціально-особистісні компетентності</p> <p>ЗК 8. Здатність до саморозвитку (планування й вирішення задач власного професійного і особистісного зростання), наявність наукового світогляду, наполегливість у</p>

	<p>досягненні мети.</p> <p>ЗК 9. Здатність дотримуватись норм наукової етики, морально-етичних цінностей, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях і науково-педагогічній діяльності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК1 Вільне володіння й оперування найважливішими теоретико-методологічними поняттями і категоріями при дослідженні історичних проблем.</p> <p>ФК2 Здатність пропонувати та обґрунтовувати наукові гіпотези.</p> <p>ФК3 Формувати цілі дослідження, складати джерельно-історіографічне обґрунтування досліджень.</p> <p>ФК4 Вибирати необхідні методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи виходячи із завдань конкретного дослідження.</p> <p>ФК5 Застосовувати сучасні методи наукового пошуку в конкретній галузі знань.</p> <p>ФК6 Використовувати знання сутності, принципів, методів, особливостей наукового пізнання для вивчення і розв’язання теоретичних завдань та практичних проблем.</p> <p>ФК7 Уміння застосовувати знання закономірностей соціального розвитку для прогнозування тенденцій соціалізації особистості.</p> <p>ФК8 Розуміння причинно-наслідкових зв’язків й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.</p> <p>ФК9 Вміння осмислювати теоретичну основу історичного дослідження, з’ясувати, в якій теоретико-пізнавальній системі працював автор.</p> <p>ФК10 Здійснювати аналіз історичних процесів, явищ вітчизняної історії, порівнювати, знаходячи спільні риси та відмінності в державному розвитку України та інших країн.</p> <p>ФК11 Уміння проводити бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій.</p> <p>ФК 12. Здатність до викладацької діяльності</p>

в межах спеціальності «Історія та археологія»; вибудовувати взаємодію зі студентами, створювати здоров'язбережувальне середовище, позитивні міжособистісні стосунки й доброзичливий психологічний клімат.

1.7. Програмні результати навчання

Знання та розуміння

ПРН 1. Оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки, змістом сучасних філософських дискусій із проблем розвитку суспільства та освіти; здійснювати рефлексію щодо актуальних проблем суспільного та індивідуального буття.

ПРН 2. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 3. Знати основні наукові підходи, концепції сучасної історіографії, фундаментальні праці з історичної проблематики, глибоко розуміти її теоретичні й практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.

ПРН 4. Знати культурні відмінності у письмі та стратегії іншомовного письма; особливості академічних текстів, написання статей та інших наукових робіт іноземною мовою, специфіку використання в дослідницьких проєктах документації іноземною мовою.

ПРН 5. Уміти здійснювати огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

ПРН 6. Обґрунтовувати адекватну предмету дослідження методологію, реалізовувати сучасні методи наукових досліджень для

Вміння і навички (застосування знань)

	<p>розв'язання широкого кола проблем і завдань у сфері історії та археології; знати основні концепції та їхній методологічний потенціал для вирішення проблемних питань історичної науки; основні теоретичні підходи до історіописання.</p> <p>ПРН 7. Визначати етапи проведення експериментальної роботи; організувати інформаційний пошук, самостійний відбір і якісну обробку наукової інформації, емпіричних даних та їх інтерпретацію; вміти формулювати висновки та узагальнення з дотриманням принципів академічної доброчесності; організувати й оцінювати реалізацію етапів педагогічної експериментальної роботи з використанням інноваційних технологій.</p> <p>ПРН 8. Аналізувати історичні процеси, явища та події крізь призму цивілізаційного підходу; систематизувати опрацьований з різних джерел фактичний матеріал і робити обґрунтовані висновки; використовувати набуті знання для самостійного аналізу поточних суспільних процесів та явищ.</p> <p>ПРН 9. Організувати викладання історичних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до нормативного, наукового, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, використовувати ефективні засоби діагностики навчальних досягнень майбутніх фахівців.</p> <p>ПРН 10. Оволодіти праксеологічними вміннями: застосовувати способи і прийоми цілеутворення, реалізації необхідних видів діяльності, оцінки і самооцінки результатів діяльності у розв'язанні професійних задач; застосовувати навички здоров'язбереження, прийоми виявлення і усвідомлення своїх можливостей, особистих і професійно значущих якостей; реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.</p>
<p>Презентація результатів і комунікація</p>	<p>ПРН 11. Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень</p>

	<p>державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).</p> <p>ПРН 12. Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі, зокрема й міжнародному, для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі початкової освіти та міждисциплінарних досліджень.</p> <p>ПРН 13. Дотримуватись основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.</p>
1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-наукову програму за кваліфікацією відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації навчального процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької /управлінської /інноваційної /творчої роботи та/або роботи за фахом та іноземні лектори.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p> <p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам.</p> <p>Програма повністю забезпечена НМК з усіх навчальних компонентів, наявність яких представлена у модульному середовищі освітнього процесу університету.</p> <p>На базі факультету є комп'ютерний клас, етнографічна та археологічна лабораторії, частина аудиторій забезпечена стаціонарними проекторами.</p>
1.9. Академічна мобільність	

Національна кредитна мобільність	ТНПУ творчо співпрацює з науково-дослідними установами України, НАН України, підтримує тісні зв'язки із спорідненими навчальними закладами України, країн Європейського Союзу, на основі двосторонніх договорів.
Міжнародна кредитна мобільність	Згідно з угодами ТНПУ про міжнародну кредитну мобільність.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-наукової програми

Шифр	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кредити ЄКТС	Форма підсумкового контролю	
I. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ				
ЗАГАЛЬНА ПІДГОТОВКА				
OK31	Організація наукової діяльності	5	залік	
OK32	Філософія: історико-філософські та сучасні смыслові параметри знання	6	екзамен	
OK33	Академічно і професійно-орієнтоване спілкування (англійською / німецькою / французькою мовою)	8	залік, екзамен	
OK34	Педагогічна антропологія	3	залік	
OK35	Культура української наукової мови	3	залік	
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА				
OKП1	Методика виконання та захисту дисертації	4	екзамен	
OKП2	Джерелознавство та історіографія	4	залік	
OKП3	Грантово-проектна діяльність	4	залік	
ПРАКТИКА				
OKП4	Науково-педагогічна практика	8	залік	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		45		
II. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ				
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА				
ВКП1.1	Цивілізації в історії людства		5	залік
ВКП1.2	Україна-Європа: історико-інтеграційний дискурс			
ВКП1.3	Україна в глобальному світі			
ВКП1.4	Методологія досліджень історії повсякдення			
ВКП1.5	Етнополітична історія України			
ВКП1.6	Становлення давньоукраїнської держави: витоки, територія, населення, матеріальна культура			
ВКП2.1	Національно-культурний рух українців Західної України (друга половина XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.)		5	залік
ВКП2.2	Історія європейсько-атлантичної інтеграції			

ВКП2.3	Роль і місце українського селянства в етносоціальних і державотворчих процесах		
ВКП2.4	Україна в контексті світової історії		
ВКП2.5	Український суспільно-християнський рух в Галичині (кінець ХІХ - 30-ті рр. ХХ ст.)		
ВКП3.1	Актуальні питання східної політики Ватикану кінця ХІХ - другої половини ХХ ст.	5	залік
ВКП3.2	Актуальні проблеми економічної історії України і світу		
ВКП3.3	Проблеми сучасного державотворення в Україні		
ВКП3.4	Україна і українці в геополітичних концепціях		
ВКП3.5	Проблеми етногенезу слов'ян (кін. 1 тис. до н.е. – сер. 1 тис. н.е.)		
Загальний обсяг вибірових компонент			15
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			60

2.2. Структурно-логічна схема компонент освітньо-наукової програми «Історія та археологія»

1 курс	2 курс			3 курс		4 курс		
	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
Організація наукової діяльності	Академічно і професійно орієнтоване спілкування (англійська, німецька, французька мови)	Філософія: історико-філософські та сучасні смислові параметри знання	Педагогічна антропологія					
Культура української наукової мови	Методика виконання та захисту дисертації	Джерелознавство та історіографія	Грантово-проектна діяльність					
		Цивілізації в історії людства	Національно-культурний рух українців Західної України (друга половина XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.)	Актуальні питання східної політики Ватикану кінця XIX - другої половини XX ст.				
		Україна-Європа: історико-інтеграційний дискурс	Історія європейсько-атлантичної інтеграції	Актуальні проблеми економічної історії України і світу				
		Україна в глобальному світі	Роль і місце українського селянства в етносоціальних і державотворчих процесах України в контексті світової історії	Проблеми сучасного державотворення в Україні				
		Методологія досліджень історії	Етнологічна історія України	Україна і українці в геополітичних концепціях				
		Становлення давньоукраїнської держави: витоків, територія, населення, матеріальна культура	Український суспільно-християнський рух в Галичині (кінець XIX - 30-ті рр. XX ст.)	Проблеми етногенезу слов'ян (кін. 1 тис. до н.е. – сер. 1 тис. н.е.)				
			Науково-педагогічна практика					
								Попередня експертна дисертація

Обов'язкові компоненти
Професійна підготовка
Вибіркові компоненти

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертаційна робота доктора філософії передбачає розв'язання актуальної теоретичної та/або прикладної проблеми в галузі історії та археології і свідчить про здатність пошукувача вести самостійне наукове дослідження, формулювати нові складні ідеї та обґрунтовувати їх. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертаційна робота має відповідати вимогам, встановленим законодавством.
Вимоги до публічного захисту	Захист дисертаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні спеціалізованої вченої ради. Обов'язковою передумовою допуску до захисту дисертаційної роботи є апробація результатів дослідження та основних висновків на наукових конференціях та їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі таких, які входять до наукометричних баз, згідно з вимогами Міністерства освіти та науки України.
Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	Функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів: * визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти; * здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; * забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів; * забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; * забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; * забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Система забезпечення ЗВО якості освітньої

<p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти</p>	<p>діяльності та якості вищої освіти за поданням ЗВО оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.</p> <p>Регулюється положенням про внутрішню систему забезпечення якості в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23. 02. 2016 р.</p> <p>Інформація про якість вищої освіти є відкритою та доступною широкому загалу. Університет формує і вдосконалює вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, орієнтуючись на головні цілі вищої освіти; має прозорий механізм формування, моніторингу і перегляду освітніх, освітньо-наукових програм, які містять конкретні цілі, зорієнтовані на результати навчання та кваліфікації; чіткі правила організації навчання студентів; необхідні ресурси для здійснення освітньої діяльності та підтримки студентів; збирає, аналізує і використовує необхідну інформацію для ефективного управління своєю освітньою діяльністю.</p> <p>Принципи та процедури забезпечення якості освіти передбачені у «Програмі заходів із забезпечення якості освіти у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».</p>
<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм</p>	<p>Регулюється положенням про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка, затвердженим вченою радою університету, протокол № 7 від 23. 02. 2016 р.</p>
<p>Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти</p>	<p>Здійснюється двічі на рік у формі атестації та поточного оцінювання наукової діяльності здобувачів освітньо-наукового рівня доктор філософії на випусковій кафедрі.</p>
<p>Підвищення кваліфікації</p>	<p>Регулюється положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-</p>

<p>науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників</p>	<p>педагогічних працівників.</p>
<p>Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу</p> <p>Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p> <p>Запобігання та виявлення академічного плагіату</p>	<p>Кадрове, матеріально-технічне, інформаційне та методичне забезпечення освітнього процесу відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 1187 від 30 грудня 2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».</p> <p>Публічний доступ до інформації про підготовку докторів філософії за освітньо-науковою програмою «Історія та археологія» надається за посиланнями: info@tnpu.edu.ua http://www.tnpu.edu.ua/naukova-robota/aspirantura.php</p> <p>Запобігання плагіату (компіляції) в освітньому процесі здійснюється шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах матеріали; • запровадження курсу лекцій з основ наукового письма та дослідницької роботи з вивчення вимог до написання письмових робіт та акценту на принципи самостійності роботи над письмовими завданнями різних видів, коректного використання інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань. <p>Науковими керівниками в обов'язковому порядку на усіх етапах виконання дисертаційних досліджень здійснюється контроль та попередження фактів академічного плагіату.</p> <p>Виявлення фактів плагіату (компіляцій) у представлених розділах дисертаційної роботи чи стаття) аспірантів може бути підставою для виключення з аспірантури.</p>

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам
освітньо-наукової програми**

	ОК 3 1	ОК 3 2	ОК 3 3	ОК 3 4	ОК 3 5	ОК П 1	ОК П 2	ОК П 3	ОК П 4	ВК П 1. 1	ВК П 1. 2	ВК П 1. 3	ВК П 1. 4	ВК П 1. 5	ВК П 1. 6	ВК П 2. 1	ВК П 2. 2	ВК П 2. 3	ВК П 2. 4	ВК П 2. 5	ВК П 3. 1	ВК П 3. 2	ВК П 3. 1	ВК П 3. 4	ВК П 3. 5
3 К 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 К 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3 К 3	+					+				+					+										
3 К 4	+									+					+							+			
3 К 5	+									+															
3 К 6		+									+														
3 К 7	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
3 К 8	+					+	+	+	+		+													+	+
3 К 9	+					+			+	+					+								+	+	
Ф К 1						+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+				+	+	+	
Ф К 2							+		+	+	+	+			+	+	+	+							

П Р Н 3							+	+	+	+							+	+	+	+	+	+
			+																			
П Р Н 4																						
	+																					
П Р Н 5																						
	+																					
П Р Н 6																						
	+																					
П Р Н 7																						
	+																					
	+																					
П Р Н 8																						
																				+		
П Р Н 9																						
								+													+	
П Р Н 10																						
	+	+																				
П Р Н 11																						
	+																					
П Р Н 12																						
П Р Н 13																						
	+																					

6. Нормативна база
6.1. Офіційні документи

1. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ceead970-518f-11e7-a5ca-01aa75ed71a1/language-en>; <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>.
3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.
4. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО), 2011. URL:

<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>; <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standardclassification-education-isced>.

5. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г), 2013. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standardclassification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-fielddescriptions-2015-en.pdf>.

6. Закон «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

7. Закон «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

8. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.

9. Національна рамка кваліфікацій. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

10. Перелік галузей знань і спеціальностей, 2015. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

6.2. Інші рекомендовані джерела

1. Проект ЄС TUNING (прикладі результатів навчання, компетентностей). URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu>.

2. Національний глосарій: вища освіта, 2014. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.

3. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysnimaterialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.

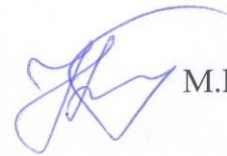
4. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.

7. Орієнтовна тематика дисертаційних робіт

1. Етно-культурна історія давньої та ранньосередньовічної доби.
2. Проблеми історії та археології доби Київської держави.
3. Проблеми історії та археології доби Галицько-Волинської держави.
4. Виникнення та історичний розвиток міст та окремих регіонів України.
5. Історія установ, підприємств та організацій в Україні на різних історичних етапах.
6. Етнокультурні процеси ранньомодерної доби.
7. Історія зброї та обладунків.
8. Історія фортифікації.
9. Історія краєзнавства та пам'яткоохоронних студій.
10. Збройні сили Української козацької держави.
11. Історія територіально-адміністративного устрою України.
12. Питання історії грошового обігу на території України.
13. Історія суспільних рухів, громадських об'єднань та політичних партій.
14. Розвиток інтеграційних процесів (історичний аспект).
15. Історія кооперативного руху в Україні.

16. Історико-топографічні дослідження населених пунктів (Тернопілля, Галичини, Західної України).
17. Історія промислів та ремесел.
18. Історія науки і техніки.
19. Формування Збройних сил України: історія та сучасність.
20. Визначні особи краю. Біографістика.

Гарант освітньо-наукової програми

М.В.Бармак

Програма схвалена на засіданні кафедри
Історії України
Протокол № 11 від 22. 06. 2016 р.

Завідувач кафедри

П.С.Коріненко

Програма затверджена вченою радою
Історичного факультету
Протокол № 10 від 23. 06. 2016 р.
Голова ради факультету

М.В.Бармак

Освітньо-наукова програма рекомендована до впровадження вченою радою
Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира
Гнатюка

Протокол №9 від 26.04.2016 р.

Учений секретар вченої ради

І.А. Нагачевський